

MEIE

TEE

AMEERIKA ■
EESTLASTE ■
AJAKIRI ■

Jaanuar, 1934

No. 4 (28)

Kiri eesti kommuuna "Koidust", Venemaalt

Eesti põllunajandusline kommuuna "Koit" asub Põhja Kaukasuses, Kusevka jaama lähedal. 1923. a. rändasid mitmed Canadas ja Ühendriikides asuvad eestlased kommuuna "Koitu." Allpool kirjutab üks neist oma elust "Koidus" andes õige elulise pildi üldistest töö- ja elutingimustest kommuunades Venemaal.

"Töötasin juba mitu aastat sigade farmi juhatajana ilma puhkuse ja pool näljas, kui viimati tänavu lasti paariks kuuks puhkusele. Müüsin oma süngi maha ja saadud raha eest sõitsin Leningradi lähedusse, jaheadamasse kliimasse Ameerikast tulnud soomlaste kommuunasse kus asusin metsa tööle. Siin sain hästi süüa ja elasin korralikus korteris. Käisin soome saunas, ja kodusemas põhjamaa kliimas tervis hakkas paranema. Leningradi ümbruses kes töötab, saab korralikult süüa ja leiba ostagi, hinnaga seitse rubla kilo. Kuid "Koidus" antakse ainult 200-500 grammi leiba päevas inimese peale ja supp on vedel kui teevesi. Siiski elatakse "Koidus" paremini kui teistes ümbruskondseis kolhoosides — riigi farmides, kus tihti inimesi maha sureb alatoitluse tõttu. Ka "Koidu" maa peal surid hiljuti kolm inimest, keda aeti riietes ühisesse hauda.

Enne puhkusele minemist andsin sigade farmi ühes aktidega üle ühe revisjoni komisjoni liikmele. Sigade farmi sissetulek oli 1932. a. 92 tuhat rubla, millest peale toidu ja palkade maksmist jäi kommuunale puhastkasu 80 tuhat rubla.

Siis sain kirja "Koidust", et minu arveraamatutes

olla 30 siga puudu ja mul tuleb aruanda kuhu need jäänud. Samas kirjas teatadi teisest asjast. Nimelt töin Canadast paar poolpargitud vasika nahka ühes; ostsin ühe naha siin juurde ja lasksin neist teha endale kassuka. Kommuunas äratas see tähelepanu ja keegi laskis jutu lahti et nahad olla varastud. Seepärast kodusid kutsusid mind puhkusele tagasi, et viimati aetaks kommuunast välja. Palusin "Koidust" saata mulle 85 rubla tagasisõidu kuludeks, mida ka sain. Jõudsin tagasi, leidsin, et viga seisis kontoris, kus raamatupidamise lohakuse tõttu 30 siga ei olnud pearaamatusse sissekantud. Vasika nahkade asi ei ole veel ettetulnud, sest see isik, kes selle jutu alustas, saadeti kümneks aastaks Siberisse sunnitööle seemnevilja varguse pärast.

Juuli . . .

Olen juba 1½ kuud "Koidus" tagasi. Alguses kündsin lehmadega ja külvasin tuhat hektari päeva-roosi seemneid ja maisi maha. Nüüd olen heinaniidu brigaadis. Töötan pimedast pimedani 3 sektoriga masina peal. Tööhobused on viletsad; hein on kohati üle hobuse selja.

Kusevka turuhinnad, mis osalt isegi kallimad, kui Moskvas, on järgmised: piima liiter — 2 rubla, muna tükk 1 r., või kilo 30-40 r., sea peki kilo 50-80 r., puud jahu 120-200 rubla. Need on vabaturu hinnad. Teravilja puuduse tõttu on sea- ja pörsaliha väga harva isegi vabaturult leida. Praeguste palkade juures nende "vabaturu" hindadega ühe päevapalgaga kõhtu täis süüa küll ei saa.

Torgsini kauplustest, mis on sisseseatud välismaalaste jaoks on võimalik osta välisraha eest sea pekki, 85 kop. kilo, või kilo 1 r. 25 k., rosinatega sai 34 kop.,

4. augustil 1933. a. suri Venemaal Rostovi linna haiglas operatsiooni tagajärjel

KRISTJAN MORO

Sünd. Somerpalu vallas, Eestis, 1875. a.

Rändanud Canadasse 1905. a. ja sealt Venemaale, kommuuna "Koitu" 1923. a.

Puhka rahus, sinu vaeval on lõpp!

Mälestavad sügavas kurbuses

Abikaasa, kaks venda ja sugulased Eckvilles
ja Peace Riveris, Albertas ja mujal Canadas ja Eestis.

püüli jahu kilo 36 kop., riit 60 kop. meeter (vabaturul 6 rubla).

Soome kommuunas Leningradi läheduses võib ühe Ameerika dollari eest kahe päeva söögi osta, ja mõnekümne dollari eest ülikonna riideid.

Oktoober . . .

Ilmad on juba külma võitu. Lehed langevad puudelt. Veel on palju põllu ja juurevilja koristada, millega loodame paari kuu pärast valmis saada. Valitsusele sai teravilja 10 tuhat tsentnerit (60 tuhat puuda) juba ära antud, enne tähtaega. Jäeti mõned sajad tsentnerid alla normist. Seemnevili jäeti võlga tuleva aasta peale. Veel on anda riigile 1200 tsentneri päeva-roosi seemneid. Äraantud juba on ka liha, piim, munad, aiavili, vill, jne. 450 hektari vilja on veel peksta, —nii, et teravilja ülejääki on vähevõitu, võib olla tuleb püksi rihma koomale tõmmata, kuni uudse vilja saab.

Viljakasv "Koidus" oli tänavu hea. Vihma oli üleliigagi, nii et raske oli viletsate masinatega lõigata. Masinad murdusid tihti ja lehmad olid masinatel ees vedamas, mispärast töö väga aegamööda venis.

Meil on neli vana traktori, mis teistes kohtades tarvitatakse. Valitsuse mõisad on varustud kõige paremate masinatega, kuid seal on suurem korralagedus kui meil. "Koidust" kui ka teistest kolhoosidest aeti abiks neile põldu koristama, sest neil töö seisis tööliste puuduse tõttu, kes ei taha halva toidu ja korteri olude tõttu paigal püsida. Võetakse vägisi kinni ja pannakse tööle, kes logelevad. "Koidu" mesilast, mis koosneb 500 puust, sai tänavu ligi üheksa tuhat kilogrammi mett. Kaks-kolm meest olid tööil, ei tarvitsenud künda ega külvata, nii kui põllul. Mee hind on 15 rubla kilogramm. Ainult kulu läheb puude murtemise, talve korteri ja järelvaatuse peale.

Olen praegu jälle haige. Pean varsti pimesoole lõikusele minema. Kardan, et sealt tagasi ei tule sest see on haigus millesse enamik U. S. S. R. kodanikke surevad.

K. M.